

MAGYAR KATONAI SZABVÁNY

MSZ K 1111

Katonai szállítási és tárolási megjelölések

Marking for military shipment and storage

E nemzeti szabványt a Magyar Szabványügyi Testület a nemzeti szabványosításról szóló 1995. évi XXVIII. törvény alapján teszi közzé. A szabvány alkalmazása e törvény alapján önkéntes, kivéve ha jogszabály kötelezően alkalmazandónak nyilvánítja.
A szabvány alkalmazása előtt győződjön meg arról, hogy nem jelent-e meg módosítása, helyesbítése, nincs-e visszavonva, továbbá hogy kötelező alkalmazását jogszabály nem rendelte-e el.

E nemzeti szabvány a STANAG 4281 NATO-szabványosítási egyezmény 1993. évi kiadványa alapján készült, de jelentős műszaki eltéréseket tartalmaz, és szerkezetében is eltér.

Előszó

Az eltérések helye a szabványban, valamint a forrásanyaghoz képest az eltérés lényege a következő:

- 1. fejezet** Nem tartalmazza a vonalkód, a feliratozás és a tömeg fogalommeghatározását (a forrásanyag 3. a), g) és h) szakaszait)
- 2. fejezet** Nem tartalmazza a veszélyes anyagok légi szállításának és a gyógyászati anyagok konténereinek megjelölésére, valamint a vonalkódjelekre vonatkozó hivatkozásokat (a forrásanyag 4. j), l) és m) szakaszait.)
- 2.6. szakasz** A lőszerek és a töltények megjelölését az érvényben lévő szabványra való hivatkozással írja elő.
- M1.2.6. szakasz** Nem tartalmazza a NAMSA (a NATO Karbantartó és Ellátó Hivatalának) szállítólevelét (a forrásanyag A. mellékletének 6-1. ábráját.)

A szabvány a nemzeti és NATO-megjelölések azonosítása érdekében a figyelmeztető feliratokat magyar és angol nyelven is megadja.

E szabvány tárgya a katonai szállítás és tárolás nemzeti és a NATO-ban is alkalmazott megjelölései.

Tartalomjegyzék

	Oldal
1. Fogalommeghatározások	2
2. Általános előírások	3
3. A megjelöléssel és címkézéssel szemben támasztott követelmények	3
4. Az árukezelésre vonatkozó megjelölések	6
5. A megjelölések elhelyezése	7
6. A szállítmányt kísérő dokumentáció összetétele és elhelyezése	8
7. A megjelölés követelményeinek összefoglalása	9
Melléklet	10
M1. Megjelölések és az elhelyezésük szemléltetése (előírás)	10
M2. A levegőből ledobásra kerülő utánpótlás színazonosító kódjai (tájékoztatás)	26
M3. Vonalkódjelzések (tájékoztatás)	26
A szövegben említett magyar szabványok	26
A tárggyal kapcsolatos magyar szabványok	27
A tárggyal kapcsolatos szabványjellegű dokumentumok	27
A szabvány forrása	27

1. Fogalommeghatározások

A fogalommeghatározások az MSZ 8358-1, az MSZ 20451, az MSZ 20454 és az MSZ K 1108 szerint, továbbá:

Szakkifejezés	Meghatározás
1.1. Árucikk-megjelölés	Jelkép, amely a csomag tartalma szerint egyértelmű információt nyújt annak osztályba sorolásához.
1.2. Veszélyes anyagok	Olyan termékek vagy alapanyagok, melyek egészségi, biztonsági vagy vagyoni károkozás szempontjából jelentős veszélyt képviselnek, és amelyek szállítására és tárolására különleges szabályok és előírások vonatkoznak.
1.3. A csomagolás dátuma	Az az időpont (dátum), amikor a termék (áru) csomagolásba kerül, függetlenül attól, hogy mikor kerül külső csomagolásra, szállításra vagy bármilyen más műveletre sor. Valamennyi tételen fel kell tüntetni.
1.4. Elektrosztatikus feltöltődésre érzékeny (ESDS) alkatrészeket tartalmazó eszközök	Olyan elektromos vagy elektronikus eszközök, amelyek elektrosztatikusan feltöltött testtel közvetlenül érintkezve, vagy annak megközelítésekor (ívkisüléskor vagy elektromosan feltöltött tárgyak közötti rövididejű áramok kialakulásakor) létrejövő elektrosztatikus kisüléskor (statikus elektromosság) károsodásra hajlamosak (gyakran csak elektrosztatikailag érzékeny eszközökként említik). Megjegyzés: csomagolásból való kivételkor és azután különleges kezelési eljárást igényelnek.
1.5. Bruttó tömeg	A konténer, a csomagolóanyag és a becsomagolt termék összegzett tömege.
1.6. Érzékeny elektronikus eszközök	Olyan elektronikus termékek (önállóan vagy egy szerelvény részeként), amelyek legalább egy ismert környezeti tér – beleértve az elektrosztatikus, az elektromágneses vagy mágneses erőtereket is – károsító hatásaira érzékenyek.

2. Általános előírások

2.1. A megjelölések tartalmazzanak alapvető információkat a tárolás és a szállítás során az anyagot kezelő személyek számára.

2.2. A megjelölések és a háttér színe az **MSZ EN 20780** szerint.

2.3. A megjelölés legyen egyszerű, hogy a szállítmány hovatartozása könnyen azonosítható legyen, illetve a további kiválasztási szempontok szerinti csoportosításokat megkönnyítse.

2.4. A levegőből ledobásra kerülő utánpótlás esetén az **M2. fejezet** szerinti színazonosító kódokat kell alkalmazni.

2.5. A vonalkódjelzés az **M3. fejezet** szerinti legyen.

2.6. A lőszerek megjelölése az **MSZ K 1113** és az **MSZ K 1112** szerint.

3. A megjelöléssel és címkézéssel szemben támasztott követelmények

3.1. A megjelölés és a címke:

legyen egyértelmű, tartós, nem kifakuló, igénybevétel-tűrő és időjárásálló;

- ne legyen takarva a csomagoláson kialakított semmilyen szerelvény által (pl. párkányok, tartóhevederek stb.);
- az olvashatóságot a csomagolás, illetve a konténer felnyitása ne zavarja;
- a háttere legyen sima, egyenletes és mentes korábbi megjelöléstől, címkétől;
- legyen olaj- és zsírmentes;
- készülhet címkézéssel, pecsételéssel, festősablonnal vagy nyomtatással. Litográfiai és fotóeljárást, szita-nyomást, domborítást, képlevonást, képátmásolást, vonalkódot, lézermásolást vagy egyéb más eljárást ezen célra csak az illetékes szerv hozzájárulásával szabad alkalmazni. Kézi feliratozás alkalmazható a gyártási vagy sorozatszám, darabszám, összdarabszám, tömeg és térfogat, illetve méterárú és textíliák esetében, feltéve, hogy az olvashatóság és a megjelölés anyagára vonatkozó valamennyi egyéb követelményt kielégíti.

3.2. A csomagoláson vagy a konténeren legyenek feltüntetve a következők:

- a) NATO raktári szám (NSN),
amely tartalmazza a szóközoeket és a vessző írásjeleket is, valamint bármelyik elő- és utótagot;
- b) a gyári alkatrészszám vagy sorozatszám (MFR/PN),
ha a szerződésben külön előírják, vagy ha a NATO raktári szám nincs meghatározva, vagy nem áll rendelkezésre;
- c) a tétel megnevezése (termékazonosító), amelynek elhelyezése az **1 – 3. ábra** szerint;
- d) mennyiség vagy kiszereelési egység,
amely során a szerződés szerinti vagy a kibocsátott termék mennyiségeként szereplő számértéket az azonosító megjelölés részeként is fel kell tüntetni;
- e) a szerződés adatai,
amelyek közül a szerződés számát az azonosító megjelölés részeként fel kell tüntetni;

- f) a csomagolási követelményszint és a csomagolás dátuma,

amely során a konzerválási és a csomagolási szinteket, illetve az első (a legkorábbi) csomagolás időpontját (dátumát) fel kell tüntetni, függetlenül a külső csomagolás, vagy bármilyen más későbbi folyamat időpontjától;

- g) a bruttó tömeg, térfogat és a befoglaló méretek

- a bruttó tömeg,

amelynek a mértékegységét (kg) fel kell tüntetni a mérőszám után. Festősablon használata esetén a KG jelölést kell alkalmazni. A tömeget minden esetben számértékkel kell megadni, kilogramm értékekre kerekítve;

- térfogat,

mégpedig a befoglaló hasáb térfogata a csomagolás teljes hosszúsági, szélességi és magassági méretéből kiszámítva, köbméterekben kifejezve, és decimálisan a legközelebb eső köbdeciméterre kerekítve. A szabálytalan alakú, hengeres vagy gömbölyített formájú tételeket merőleges oldalú tömböknek kell tekinteni. Mértékegysége a m³, amelyet a mérőszám után kell feltüntetni. Festősablon használata esetén a M³ jelölést kell alkalmazni;

- a befoglaló méretek,

csak abban az esetben kell feltüntetni, ha a szállítmány bármelyik mérete eléri az 1,2 métert;

- h) veszélyes termékek figyelmeztető megjelölése és címkéje,

a vonatkozó jogszabályok és nemzetközi egyezmények (pl. ADR) szerint. Veszélyes szállítmányok esetében különállóan és jól megkülönböztethető módon fel kell tüntetni az eredeti szállítási nevet és azonosítószámot is;

- i) felhasználhatósági vagy forgalombahozhatósági határidő,

amelyet (ha a szerződésben vagy más dokumentumban előírnak) a belső, a közbülső és a külső csomagoláson, valamint a csomagolatlan termékeken is a tételazonosító megjelölése alatt fel kell tüntetni, és amelynek a következő két típusa van:

- I. felhasználhatósági típusú tételek az olyan termékek, amelyek a lejárat határidő után tovább nem használhatóak;

Például:

(GYÁRTÁSI⁽¹⁾ KONZERVÁLÁSI⁽²⁾ ÖSSZEÁLLÍTÁSI⁽³⁾ CSOMAGOLÁSI⁽⁴⁾) IDŐPONT _____;
(a megfelelőt kell alkalmazni.)

LEJÁRATI IDŐ vagy LEJÁRATI IDŐPONT⁽⁵⁾ _____;

Angol nyelvű feliratozás esetén:

DATE (MANUFACTURED⁽¹⁾ CURED⁽²⁾ ASSEMBLED⁽³⁾ PACKED⁽⁴⁾) _____;

EXPIRES or EXPIRATION DATE⁽⁵⁾ _____.

- II. felhasználhatósági típusú tételek az olyan termékek, amelyek tárolásra előírt lejárat határideje meghosszabbítható, ha az ellenőrzésre és a kezelésre vonatkozó műszaki előírásokat és rendszabályokat betartják.

Például:

(GYÁRTÁSI⁽¹⁾ KONZERVÁLÁSI⁽²⁾ ÖSSZEÁLLÍTÁSI⁽³⁾ CSOMAGOLÁSI⁽⁴⁾) IDŐPONT _____;
(a megfelelőt kell alkalmazni.)

AZ ELLENŐRZÉS vagy A VIZSGÁLAT IDŐPONTJA⁽⁶⁾ _____;

Angol nyelvű feliratozás esetén:

DATE (MANUFACTURED⁽¹⁾ CURED⁽²⁾ ASSEMBLED⁽³⁾ PACKED⁽⁴⁾) _____

INSPECTION or TEST DATE⁽⁶⁾ _____.

Kiegészítő követelmények az időpontokhoz:

- (1) A gyártási időpont feltüntetésére kötelezett tételek esetén a dátumot tételenként fel kell tüntetni. Az I. típusú felhasználhatósági határidővel rendelkező gyógyászati termékek gyártási időpontját nem kell feltüntetni. Ha két vagy több azonos tételt tartalmazó egységcsomag különböző gyártási időponttal rendelkezik, akkor a külső csomagoláson a legkorábbi dátumot kell feltüntetni.
 - (2) Gumi (vagy szintetikus gumi) tételnél fel kell tüntetni a konzerválás időpontját, naptári negyedéveket használva a megjelölésnél (pl. 82. 2. né., angol felirat esetén: 2Q 82). Ha két vagy több azonos tételt tartalmazó csomag különböző konzerválási időponttal rendelkezik, akkor a külső csomagoláson a legkorábbi dátumot kell feltüntetni.
 - (3) Az összeállítás időpontjának feltüntetésére kötelezett tételek dátumát tételenként fel kell tüntetni. Ha több romlandó tétel kerül az egységcsomagba, akkor a külső csomagoláson a legkorábbi dátumot kell feltüntetni.
 - (4) A csomagolás időpontjának feltüntetésére kötelezett tételek dátumát tételenként fel kell tüntetni. Ha két vagy több, azonos tételt tartalmazó egységcsomag különböző csomagolási időpontokkal rendelkezik, akkor a külső csomagoláson a legkorábbi dátumot kell feltüntetni.
 - (5) A lejárat időt csak az I. típusú felhasználhatósági határidővel rendelkező tételek esetén kell feltüntetni (amelyek meghatározott, meg nem hosszabbítható eltarthatósági időtartammal rendelkeznek). Narkotikumok és biológiai készítmények (korlátozott ideig ható anyagok) lejárat idejét a rendeletekben vagy szerződésben meghatározott módon kell feltüntetni. Ha a dátum a hónapot is tartalmazza, akkor azt a hónap nevével (és nem a számával) kell megadni. Konzerválási dátummal is rendelkező tételek esetén a lejárati határidejét a naptári negyedévvel kell megadni (pl. 85. 1. né., angol felirat esetén: 1Q 85).
 - (6) A II. felhasználhatósági típusú tételek esetén a gyártónak fel kell tüntetni azt a dátumot (nap, hónap, év és hónap, pl. 12/84), amikor a felhasználhatóság lejár. Ez a következő ellenőrzés vagy vizsgálat határideje. A további ellenőrzések vagy vizsgálatok bejegyzése számára üres helyet kell hagyni. Az üresen hagyott helyet kell felhasználni a kezdeti (előző) időpont áthúzása után a következő ellenőrzés vagy vizsgálat időpontjának a feltüntetésére. Ha az egységcsomag két vagy több tétele különböző ellenőrzési vagy vizsgálati időponttal rendelkezik, akkor a külső csomagoláson a legkorábbi dátumot kell feltüntetni.
- j) a szállító nemzet,
amelyet az azonosító szám bal oldalán kell feltüntetni. Magyarország esetében a HU betűket kell alkalmazni;
 - k) azonosító szám,
a szállítmány azonosító száma, amelyet a szállítmányozó nemzet határoz meg a **12 – 14. ábra** által meghatározott jelölési rendszer szerint;
 - l) prioritáskód,
a szállítmányozó nemzet által meghatározott prioritási fok és az alkalmazott prioritási jelzés, amely a nemzetközileg elfogadott egyezményes rendszer szerinti legyen. Ennek hiányában a prioritás megkívánt fokát a szállító nemzet a saját jelölési rendszerének megfelelően tüntesse fel;
 - m) a kirakodási kikötő,
(tengeri vagy légikötő), amelyet az **M1.1.3. szakasz** és a **12 – 14. ábra** szerint kell feltüntetni;
 - n) a szállítmány címzettje,
amelyet az **M1.1.3. szakasz** és a **12 – 14. ábra** szerint kell feltüntetni;
 - o) a csomagok száma,
amelyet, ha a szállítmány több összetartozó csomagból áll, két számmal és a köztük írt per jellel (/) kell megadni. Az első szám az adott csomagot, a második az összetartozó csomagok összes számát jelenti (például 6/12, vagy angol feliratozás esetén 6 of 12, amely a 12 csomagból álló szállítmány 6. csomagjának a megjelölése);
 - p) vonalkódjelzések,
ha feltüntetésüket a szerződésben előírták, akkor azok az **M3. fejezet** szerinti legyenek. Alkalmazható vízszintes és függőleges vonalkódjelzés. Ha a beszerző ország másképpen nem rendelkezik, akkor a vízszintes vonalkódot kell használni.

Kiegészítő követelmények a vonalkódjelzésekhez:

(1) A NATO raktári számot (NSN) úgy kell vonalkóddal feltüntetni, hogy az az alapvető 13 számot tartalmazza. Az elő- és utótagokat, a szóközőket és a vesszőket nem kell kódolni.

(2) Valamennyi további adat a szerződésben előírtak szerinti legyen.

(3) A dekódolt (HRI) megjelölés feleljen meg a kódolt adatok szó szerinti fordításának, és ne tartalmazza a szóközőket és a vessző írásjeleket. Célszerű azt a vonalkódjelzés alatt elhelyezni, de felette is elhelyezhető.

(4) A vonalkódjelzés kivitelezhető címkézéssel, vagy nyomtatásra alkalmas felületen nyomtatással. Az olyan felületeken, amelyek beisszák vagy szétfolyatják a festéket, illetve bármilyen módon lerontják a nyomtatott vonalkódok egyértelmű olvashatóságát (például a porózus anyagok), csak címkéket szabad alkalmazni. Fából készült konténereken a címkézésre szolgáló területet előzetesen egyenletes szintelen lakk- vagy festékbevonattal kell ellátni. A címkékre vízhatlan, átlátszó, műanyag védőréteget kell helyezni.

(5) Ha a külső csomagoláson vonalkódos címkéket használnak, akkor a címkékre vízhatlan, átlátszó, műanyag védőréteget kell helyezni.

q) elektrosztatikus feltöltődésre érzékeny (ESDS) eszközök,

ha vannak ilyenek a csomagban, az egységrakományban vagy a konténerben, akkor azt a **9.a)** illetve **9.b) ábrák** szerinti figyelmeztető címkével kell jelezni. Ha a **2. fejezet** és a **3.1. szakasz** feltételei adottak, akkor a jelkép és a szöveg sárga alapon fekete színű legyen. Eltérő esetben – a vörös szín kivételével, amely balesetveszélyre figyelmeztet – bármilyen más egyszínű megjelölés is használható, ha az eléggé elüt a háttér színétől;

r) érzékeny elektronikus eszközök,

ha vannak ilyenek a csomagban, az egységrakományban vagy a konténerben, akkor azt a **10.a)** illetve **10.b) ábrák** szerinti figyelmeztető címkével kell jelezni. Valamennyi címkén a jelkép és a szöveg sárga alapon fekete színű legyen. Eltérő esetben – a vörös szín kivételével, amely balesetveszélyre figyelmeztet – bármilyen más egyszínű megjelölés is használható, ha az eléggé elüt a háttér színétől.

4. Az árukezelésre vonatkozó megjelölések

A szállítmányok rakodására és tárolására vonatkozó árukezelési megjelölések az **MSZ EN 20780**, a **11. ábra**, valamint a következők szerint:

a) a tömegközéppont helye,

amelyet akkor kell feltüntetni, ha a tétel tömege nem egyenletesen megoszló. Ilyenkor egy 25x75 mm-es vonalat kell húzni valamennyi tétel (a 3 m-nél hosszabb járművek esetén is) mindkét oldalán az alsó szélétől felfelé. Közvetlenül a jel fölött, vagy azzal egyvonalban fel kell vinni festőszablonnal vagy nyomtatással a TÖMEGKÖZÉPPONT (angol nyelvű feliratozás esetén a CENTRE OF BALANCE) feliratot, 25 mm-es betűket használva. Az **MSZ EN 20780** lehetővé teszi a 7000/0627. számú jelkép használatát is;

b) terhelhető felületek és emelési pontok helye,

amelyeket akkor kell megjelölni, ha a külső csomagolás és a szállítmány tartalma az egyenetlen igénybevételek következtében fellépő hajlítás és csavarás miatt sérülést szenvedhet. Ilyenkor a külső csomagoláson közvetlenül a terhelhető felületek fölött el kell helyezni a TERHELHETŐ FELÜLET (angol nyelvű feliratozás esetén a LOAD BEARING AREA) feliratot, megismételve azt a külső csomagolás szemközti oldalán is. A villásemelő részére előre kiképzett nyílások fölé az EMELŐVILLA HELYE (angol nyelvű feliratozás esetén FORKLIFT AREA) szavakat kell írni;

c) függesztési pontok, csomagolatlan eszközök

megjelölésekor a függesztési pontok helyét fekete színnel kell megjelölni. Feketere vagy sötét színűre festett járművek esetén viszont az EMELÉSI PONT (angol nyelvű feliratozás esetén a LIFT HERE) felirat és az emelőszemre mutató nyíl fehér színű legyen. A csomagolatlan eszközök és a járművek megjelölése benzinnel lemosható legyen. A nyilak és a betűk (lehetőség szerint) 25 mm nagyságúak legyenek.

5. A megjelölések elhelyezése

A megjelöléseket a következők szerint kell elhelyezni:

- a) a tétel megnevezése (termékazonosító), a szerződés adatai és a címzés elhelyezése az **1 – 3.** és a **12 – 14. ábrák** szerinti legyen (a vonatkozó megjegyzések figyelembevételével). A jelölésekre vonatkozó, kötelező formai jegyek az **M1.1. szakasz** szerint. A csomagolási szintek szerinti megjelölések a **7. fejezet** követelményei szerinti legyenek;
- b) a vonalkódjelzések elhelyezése a **4 – 8. ábra**, illetve a következők szerint:
- ha a rendelkezésre álló hely nem teszi lehetővé valamennyi megkívánt megjelölés egy oldalon való elhelyezését, akkor a vonalkódjelzések a csomagolás szomszédos vagy szemközti oldalára, vagy egy hozzáerősített azonosító függőcímkére kerüljenek;
 - átlátszó függőcímké vagy címketartó belsejében lévő vonalkódjelzések legyenek kívülről is olvashatók géppel. A csomagolóanyagon feltüntetett és az alkalmazott csomagolástechnológia miatt megnyúlt vagy összezsugorodott vonalkódjelzés szintén legyen olvasható kívülről géppel legalább egy helyen;
 - ha rögzítőlécek, hevederek, a csomagolás kialakítása vagy más szükséges megjelölések zavarnák a vonalkódjelzés megfelelő elhelyezését, akkor azt az előírt helyhez a lehető legközelebb kell elhelyezni. Ha a vonalkódjelzést az azonosító megjelölések vagy a szerződésre vonatkozó adatok alatt kell elhelyezni, akkor közöttük legalább 3,2 mm távolságot kell hagyni;
 - katonai szállítmányok címkéin a vonalkódjelzés a **7. ábra** szerinti legyen;
 - csomagolatlan főelemeknél és berendezéseknél a vonalkódjelzést a szerződési adatok megjelölésétől jobbra vagy az alatt kell feltüntetni;
 - valamennyi összeállítási készletet és készletelemet el kell látni vonalkódjelzéssel. Az önálló készletelemek NSN és szerződésszámát vonalkóddal kell megjelölni. Több konténerből álló szállítmány esetén csak az elsőnek besorolt konténert kell vonalkóddal megjelölni;
 - az érzékeny, különleges kezelést igénylő, valamint az eltulajdonítható tételeket – ha a külső csomagoláson az azonosító jelzés nem tűntethető fel – vonalkódjelzéssel kell ellátni, azonban a dekódolt (HRI) megjelölést nem kell feltüntetni;
- c) az elektrosztatikus feltöltődésre érzékeny eszközök megjelölésének elhelyezése a **9.a)** és a **9.b) ábra**, illetve a következők szerint:
- a figyelmeztető címkén, vagy ha az nem kivitelezhető, akkor a csomagon az elektrosztatikus feltöltődésre érzékeny eszközre utaló jelzést és a következő szöveget kell feltüntetni:
 FIGYELEM! – ELEKTROSZTATIKUSAN ÉRZÉKENY ESZKÖZÖK – KEZELÉS ELEKTROSZTATIKUS FELTÖLTŐDÉS ELLEN VÉDETT HELYEN! JOGOSULATLANUL FELNYITNI TILOS!
 (angol nyelvű feliratozás esetén: ATTENTION! – STATIC SENSITIVE DEVICES – HANDLE ONLY AT STATIC SAFE WORK STATIONS! TO BE OPENED BY AUTHORISED PERSONNEL ONLY!)
- vagy
- ha címke vagy a festősablonnal készített megjelölés elhelyezésére nincs alkalmas felület, akkor vízhatlan függőcímkét kell alkalmazni;
- d) érzékeny elektronikus eszközök megjelölésének elhelyezése a **10.a)** és a **10.b) ábra**, illetve a következők szerint:
- a figyelmeztető címkén, vagy ha az nem kivitelezhető, akkor a belső csomagoláson az érzékeny elektronikus eszközre utaló jelzést és a következő szöveget kell feltüntetni:
 FIGYELEM! – ÉRZÉKENY ELEKTRONIKUS ESZKÖZÖK – ERŐS ELEKTROSZTATIKUS, ELEKTROMÁGNESES, MÁGNESES VAGY RADIOAKTÍV MEZŐ KÖZELÉBEN SZÁLLÍTANI ÉS TÁROLNI TILOS!
 (angol nyelvű feliratozás esetén: CAUTION! – SENSITIVE ELECTRONIC DEVICES – DO NOT SHIP OR STORE NEAR STRONG ELECTROSTATIC, ELECTROMAGNETIC, MAGNETIC OR RADIOACTIVE FIELDS!)

- a közbülső csomagolás figyelmeztető címkéjét vagy megjelölését az azonosító megjelöléssel ellátott oldalra kell felfesteni;
- a külső csomagolás figyelmeztető címkéjét vagy megjelölését az azonosító megjelöléssel ellátott és az azzal szemkötti oldalra is fel kell festeni;
- ha a címke vagy a festősablonnal készített megjelölés elhelyezésére nincs alkalmas felület, akkor vízhatlan függőcímkét kell alkalmazni.

6. A szállítmányt kísérő dokumentáció összetétele és elhelyezése

A kísérődokumentáció összetétele, tartalma és elhelyezése a következők szerint:

a) csomagolási jegyzék,

- amellyel el kell látni minden olyan készletet vagy egységrakományt, amely egyetlen raktári számmal van azonosítva, a benne lévő tételek azonban különböző raktári számokkal rendelkeznek. A csomagolási jegyzéket vízhatlan borítékba zárva biztonságosan hozzá kell erősíteni a külső csomagoláshoz. Ha a szerződés előírja, akkor a csomagolási jegyzék egy példányát a csomagoláson belül, a csomagok tetején, jól látható helyen is el kell helyezni. A külön használt védőcsomagolásban vagy merev falú csomagolóeszközben elhelyezésre kerülő minden egyes készletelemhez a csomagolásán kívülre el kell helyezni a csomagolási jegyzéket;
- amelyen a raktári számmal nem rendelkező elemeket, kiegészítő egységeket vagy csatlakozó szerelvényeket a gyári alkatrész- vagy tételjegyzékszámuk alapján kell feltüntetni és beazonosítani;
- amelyet a minősített anyagokat tartalmazó szállítmányok esetén a külső csomagoláson belül kell elhelyezni;

b) szállítási dokumentáció,

- amelyet a külső csomagoláson az azonosító megjelöléseket tartalmazó oldalra kell rögzíteni, ha a rendelkezésre álló hely azt lehetővé teszi;
- amelynek – azonos tételeket tartalmazó szállítmányok esetén – egy-egy olvasható, valamennyi tételre vonatkozó példányát a konténer belsejében kell elhelyezni, egy példányát pedig vízhatlan borítékban a konténeren kívül kell rögzíteni;
- amelyből, ha a tároló konténert szállítási célra is használják, egy példányt a konténer belsejében, egyet pedig a konténeren kívülre is el kell helyezni a többi dokumentummal együtt;
- amelyből a merevfalú csomagolóeszközön (pl. konténeren) belül található minden eltérő NSN-számú csomagon el kell helyezni a rá vonatkozó példányt, olvasható kivitelben, átlátszó, vízhatlan függőcímkében vagy borítékban úgy, hogy az NSN-szám jól látható legyen. Az egyes csomagokra vonatkozó szállítási dokumentumok egy példányát vízhatlan borítékba zárva a külső csomagoláson kívül is el kell helyezni;
- amelyből a fogadó ország kijelölt átvevője számára legalább egy olvasható példányt át kell adni;

c) a csomagolatlan tételeket vagy járműveket tartalmazó szállítmányok kísérődokumentációi,

- amelyből legalább két olvasható példányt megbízhatóan rögzíteni kell a tételhez (a járműhöz vagy a járműben) a következők szerint:
 - a szállítási dokumentáció és a konzerválási/kikonzerválási útmutató legalább egy-egy példányát lezárt tasakba vagy vízhatlan borítékba helyezve a tétel vagy jármű belsejének legfeltűnőbb, központi helyéhez kell rögzíteni;
 - a szállítási dokumentáció és a konzerválási/kikonzerválási útmutató többi példányát lezárt tasakba vagy vízhatlan borítékba helyezve rögzíteni kell a tételen/járművön feltüntetett szállítási címzés közvetlen közelében.

7. A megjelölés követelményeinek összefoglalása (táblázat)

A megjelölés típusa	Csomag	Egység- rakomány	Konténer	Szakaszszám	Ábraszám
Vonalkód	*	*	*	3.2.p), 5.b)	4 – 8.
Tömegközéppont	—	—	*	4.a.	
Termékazonosító	x	x	x	3.2.c), 5.a), M1.1.	1 – 3.
Címzés	—	—	x	3.2.n), 5.a), M1.1.	12 – 14.
A szállító nemzet	—	—	x	3.2.j)	
A szerződés adatai	x	x	x	3.2.e), 5.a)	1 – 3.
Térfogat	—	—	x	3.2.g), M1.1.	
A csomagolás dátuma	x	x	x	3.2.f), M1.1.	
Elektrosztatikus feltöltődésre érzékeny eszközök	x	*	*	3.2.q), 5.c)	9.a), 9.b)
Árkezelési megjelölések	*	*	x	4.a) – 4.c)	11.
Szállítmányazonosító szám	—	—	x	3.2.k), M1.1.	
Csomagolási követelményszint	x	x	x	3.2.f), M1.1.	
Emelési pontok	—	—	x	4.b)	
Terhelhető felületek	—	—	x	4.b)	
Veszélyes termék megjelölése	*	*	*	3.2.h)	9.a), 9.b), 10.a), 10.b)
Gyári alkatrészszám	*	*	*	3.2.b), M1.1.	
Bruttó tömeg	—	—	x	3.2.g), M1.1.	
NATO raktári szám (NSN)	x	x	x	3.2.a), M1.1.	
Befoglaló méretek	—	—	*	3.2.g), M1.1.	
Csomagok száma	*	*	*	3.2.o), M1.1.	
Kirakodási kikötő	—	—	x	3.2.m)	
Prioritás jelölése	—	—	x	3.2.l), M1.1.	
Eredeti szállítási név	*	*	*	3.2.h), M1.1.	
Szerződésszám	*	*	*	3.2.e), M1.1.	
Mennyiség	*	*	*	3.2.d), M1.1.	
Érzékeny elektronikus eszkö- zök	*	*	x	3.2.r), 5.d)	10.a), 10.b)
Felhasználhatósági határidő	*	*	*	3.2.i), M1.1.	
Függesztési pontok	—	—	*	4.c)	
Kiszerezési egység	x	x	x	3.2.d), M1.1.	
Figyelmeztető megjelölések	*	*	*	3.2.h)	9.a), 9.b), 10.a), 10.b)
x Kötelezően alkalmazandó feliratok. * Ha van az alkalmazásra mód, lásd a vonatkozó hivatkozást. — Nem kell alkalmazni, kivéve, ha a szerződés vagy beszerzési határozat ezt külön előírja.					

MELLÉKLET

M1. Megjelölések és az elhelyezésük szemléltetése (előírás)

M1.1. Feliratozási sorrend

M1.1.1. Azonosító megjelölések

1. sor: NATO raktári szám;
2. sor: Gyári alkatrész- vagy sorozatszám;
(Ha a szerződésben vagy a beszerzési határozatban előírták, illetve amikor NATO raktári szám nem áll rendelkezésre.)
3. sor: A tétel megnevezése (termékazonosító);
4. sor: Mennyiség és kiszerezési egység;
5. sor: Szerződésszám vagy gyűjtőszám;
6. sor: Csomagolási követelményszint és a csomagolás dátuma
7. sor: Bruttó tömeg és térfogat (befoglaló méretek);
8. sor: Eredeti szállítási név (csak veszélyes termékek, illetve UN azonosító számmal rendelkező anyagok esetén);
9. sor: Felhasználhatósági vagy forgalombahozhatósági határidő (ha követelmény);

M1.1.2. A szerződés adatai

1. sor: A szerződés (ha előírták, akkor a szállítási megrendelés) száma, illetve a megrendelésszám változására vonatkozó módosítás és naplósám, ha alkalmazható;
2. sor: A fővállalkozó neve és címe. (Ha a szállítást alvállalkozótól szállítják, akkor is a fővállalkozó nevét és címét kell feltüntetni.)

Megjegyzés: Textil és ruhanemű esetén a szállítmány számát, a gyártó nevét és címét (ha más, mint a fővállalkozó), továbbá a konténer sorszáma (amelyet folyamatosan számoznak minden átrakodáskor a szerződés időtartama alatt) kell jelölni.

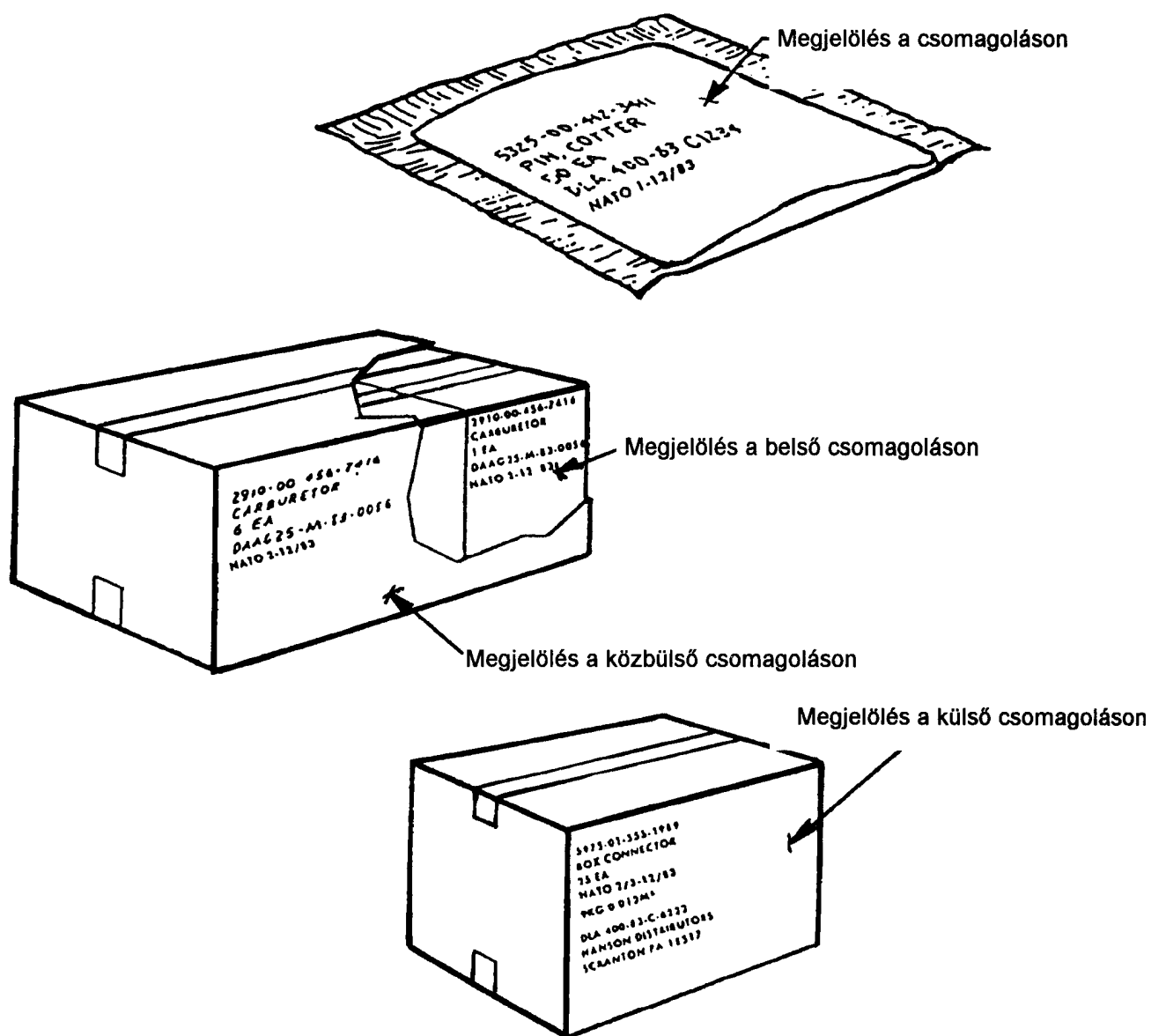
M1.1.3. A címzés tartalma

A címzés megadható:

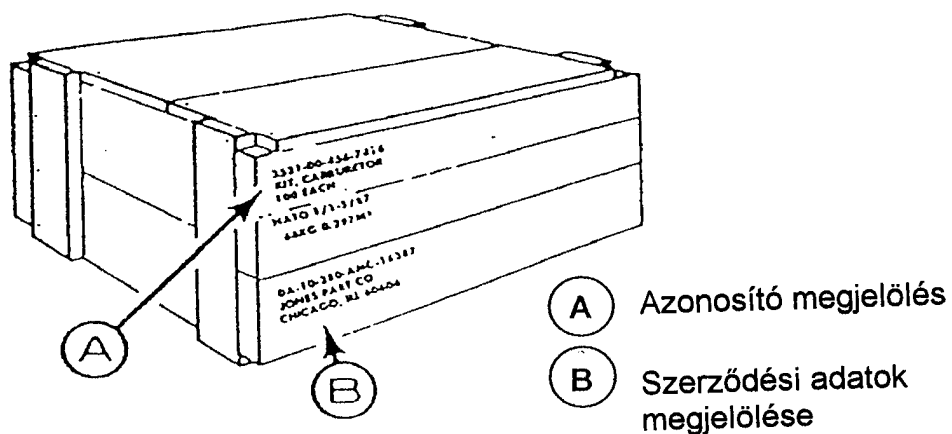
- a szállítmányazonosító számmal (vonalkóddal, ha van rá mód);
- felsorolással, például a következő tartalommal:
 - a szállítás megkívánt időpontja, projektkód (szabadon választható), a feladó által igényelt prioritás kódja;
 - a belföldi szállítási célállomás vagy berakodási hely (szabadon választható);
 - a címzett vagy annak megjelölése (vonalkóddal, ha van rá mód);
 - a bruttó tömeg és térfogat;
 - csomagszámok (vonalkóddal, ha van rá mód), egységek vagy részek összszáma;
 - a szállítmány feladásának dátuma.

M1.2. Ábragyűjtemény

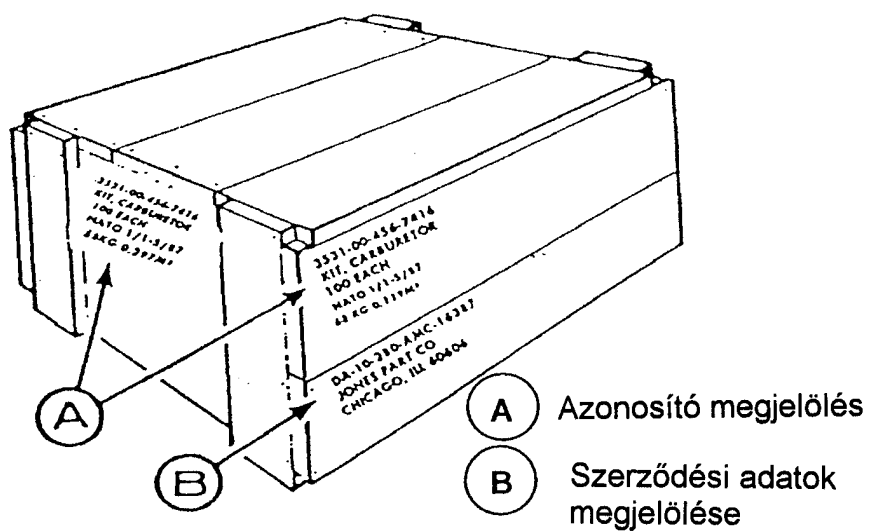
M1.2.1. Az azonosító megjelölések és a szerződés adatainak elhelyezése (1 – 3. ábra)

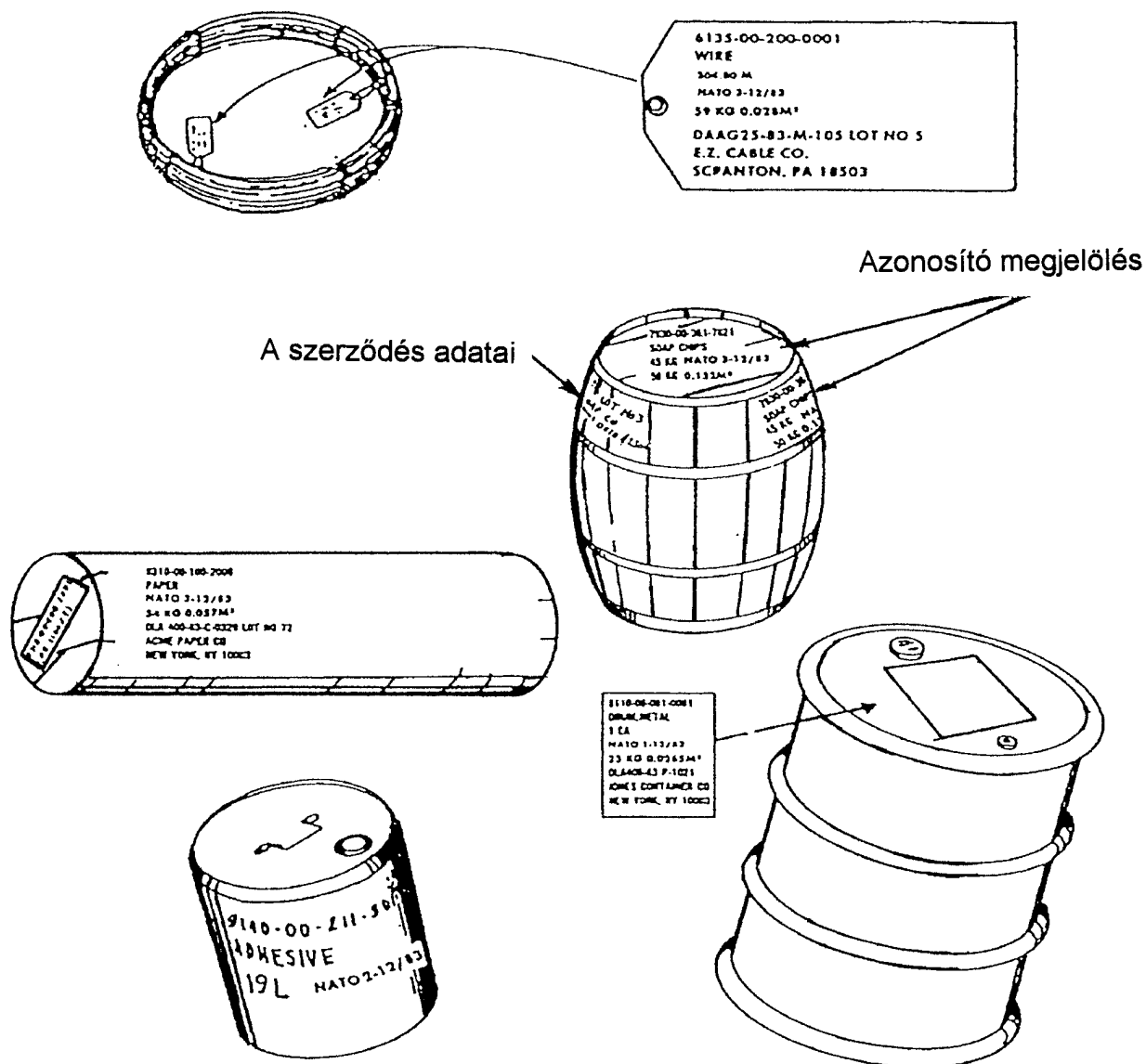
1. ábra

A 0,283 m³ alatti rakományok alapvető megjelölései

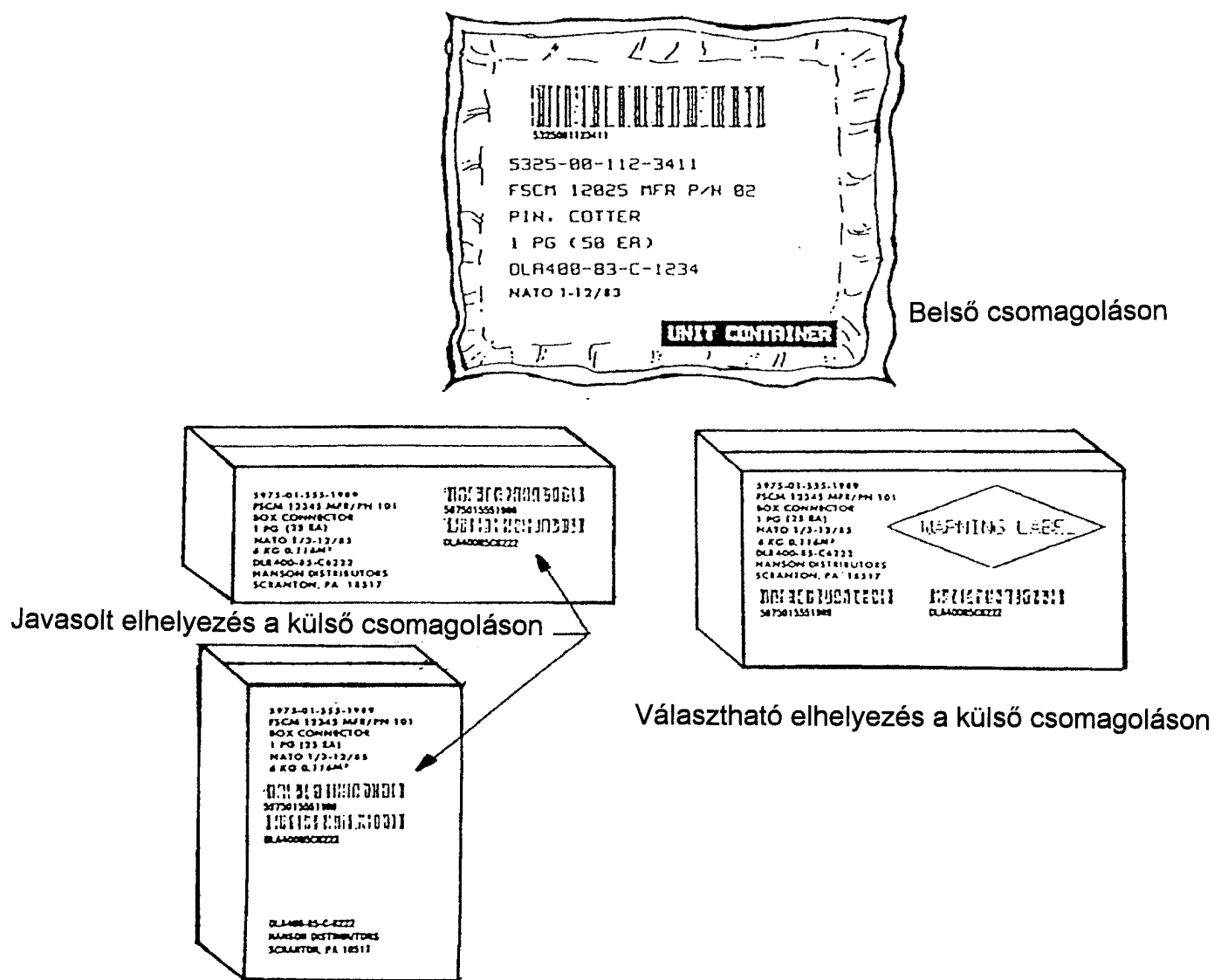

A 0,283 m³-es és annál nagyobb rakományok alapvető megjelölései
2. ábra

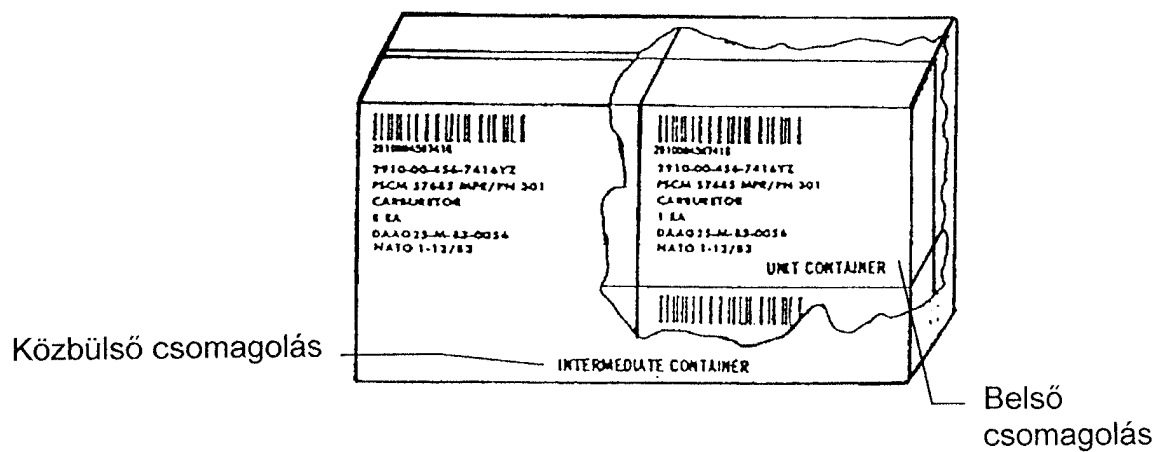

3. ábra

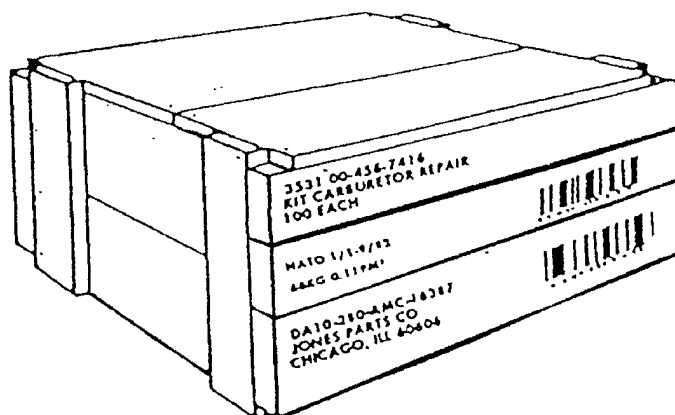
M1.2.2. A vonalkódjelzések elhelyezése (4 – 8. ábra)

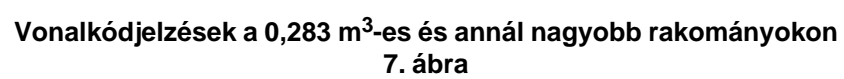
4. ábra

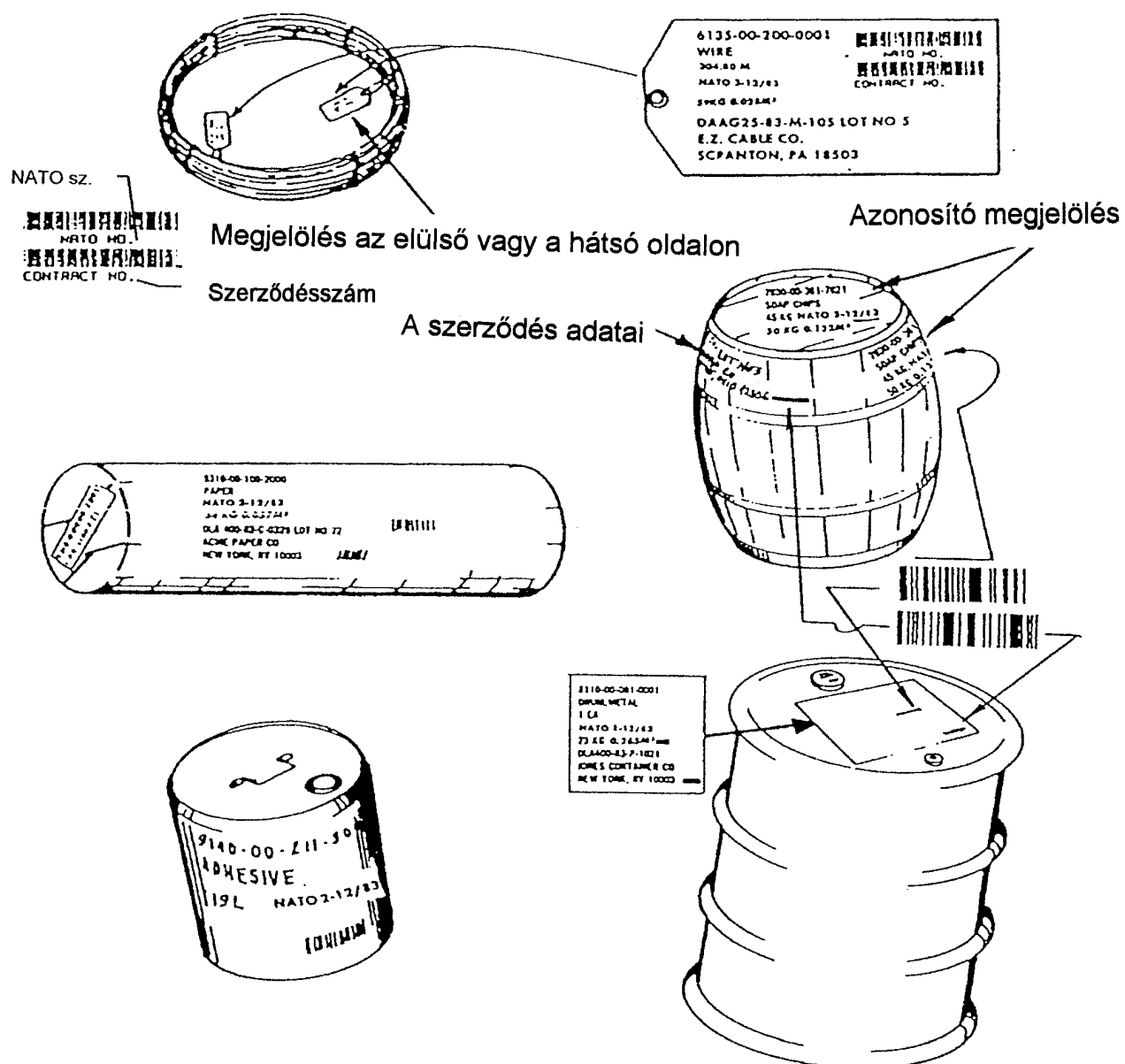

Vonalkódjelzések a belső és a közbülső csomagoláson
 5. ábra

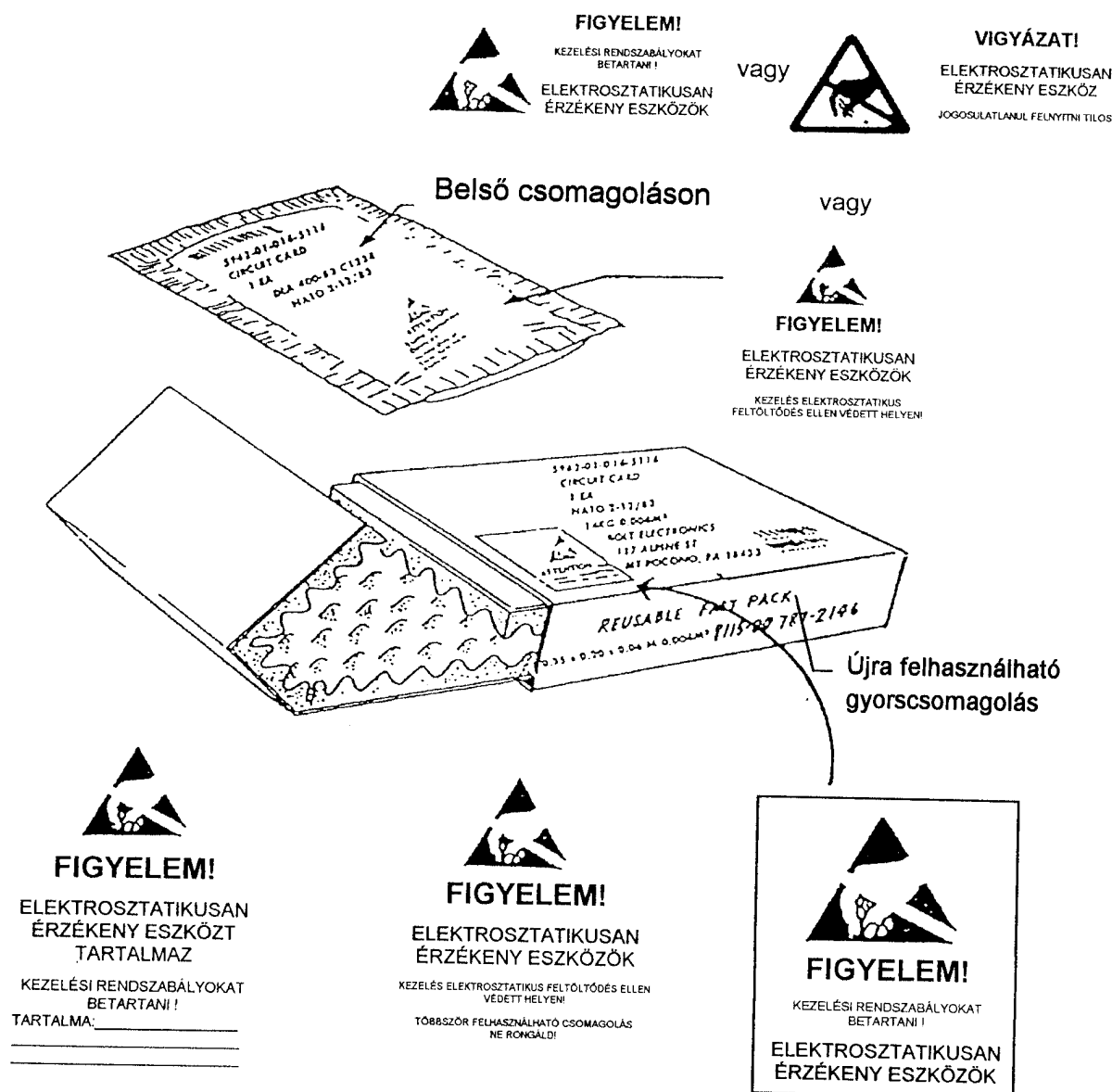
Vonalkódjelzések a 0,283 m³ alatti rakományokon
 6. ábra

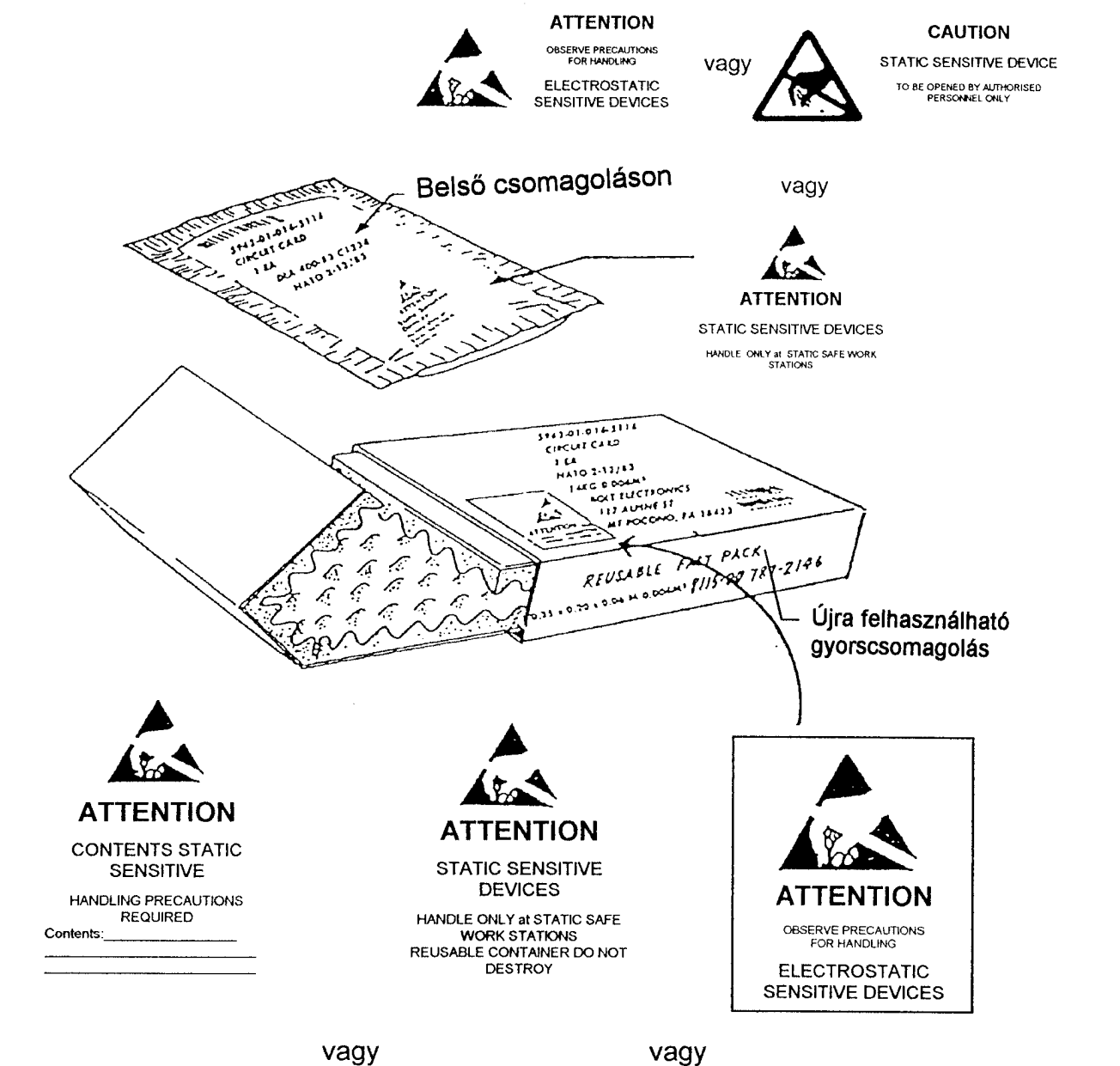

8. ábra

M1.2.3. Elektrosztatikus feltöltődésre érzékeny eszközök figyelmeztető megjelölései és elhelyezésük (9.a) és 9.b) ábra)

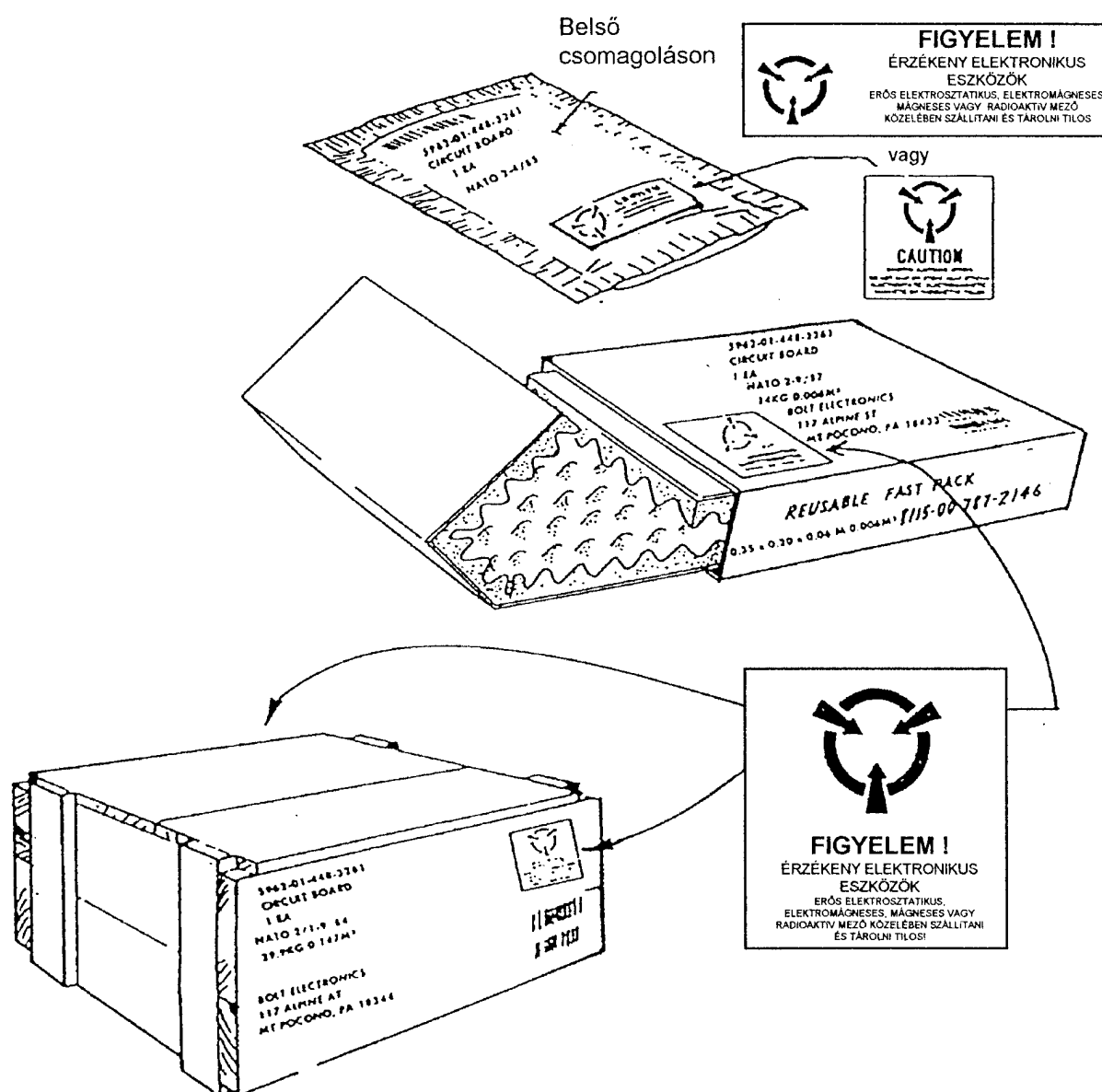

9.a) ábra

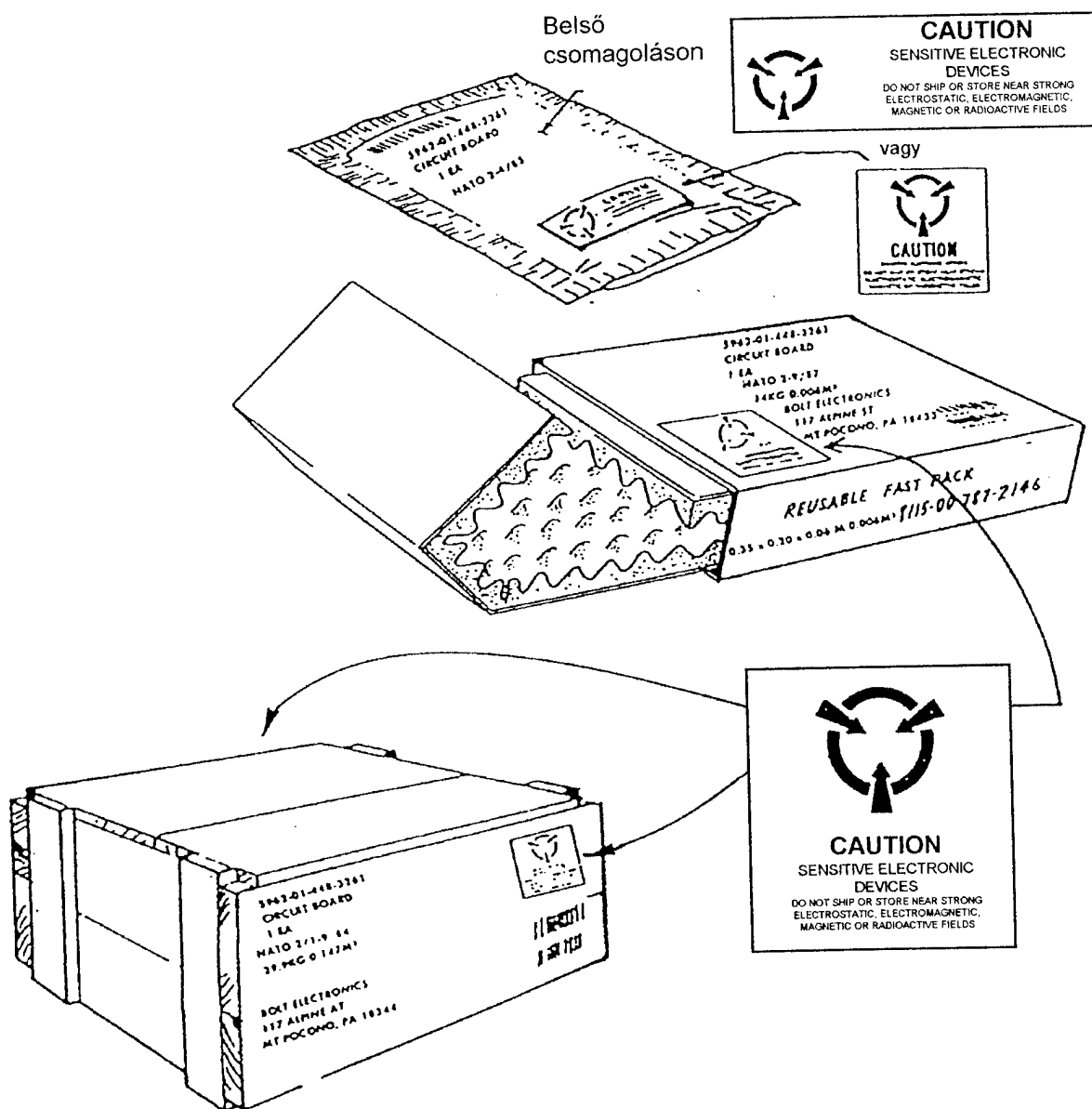

A feliratozás angol nyelvű változata
9.b) ábra

M1.2.4. Érzékeny elektronikus eszközök figyelmeztető megjelölései és elhelyezésük (10.a) és 10.b) ábra)

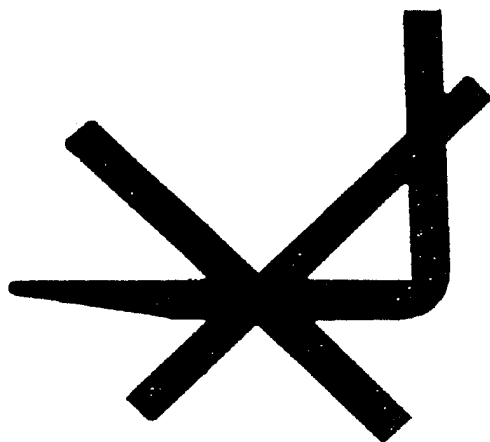

10.a) ábra

A feliratozás angol nyelvű változata
10.b) ábra

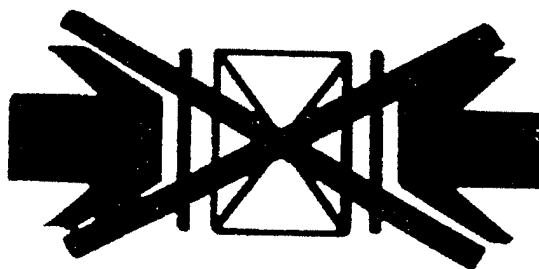
M1.2.5. Árukezelésre vonatkozó megjelölések (11. ábra)

VILLÁSEMELŐ HASZNÁLATA TILOS !

angol nyelvű feliratozás esetén:

DO NOT USE FORKLIFT

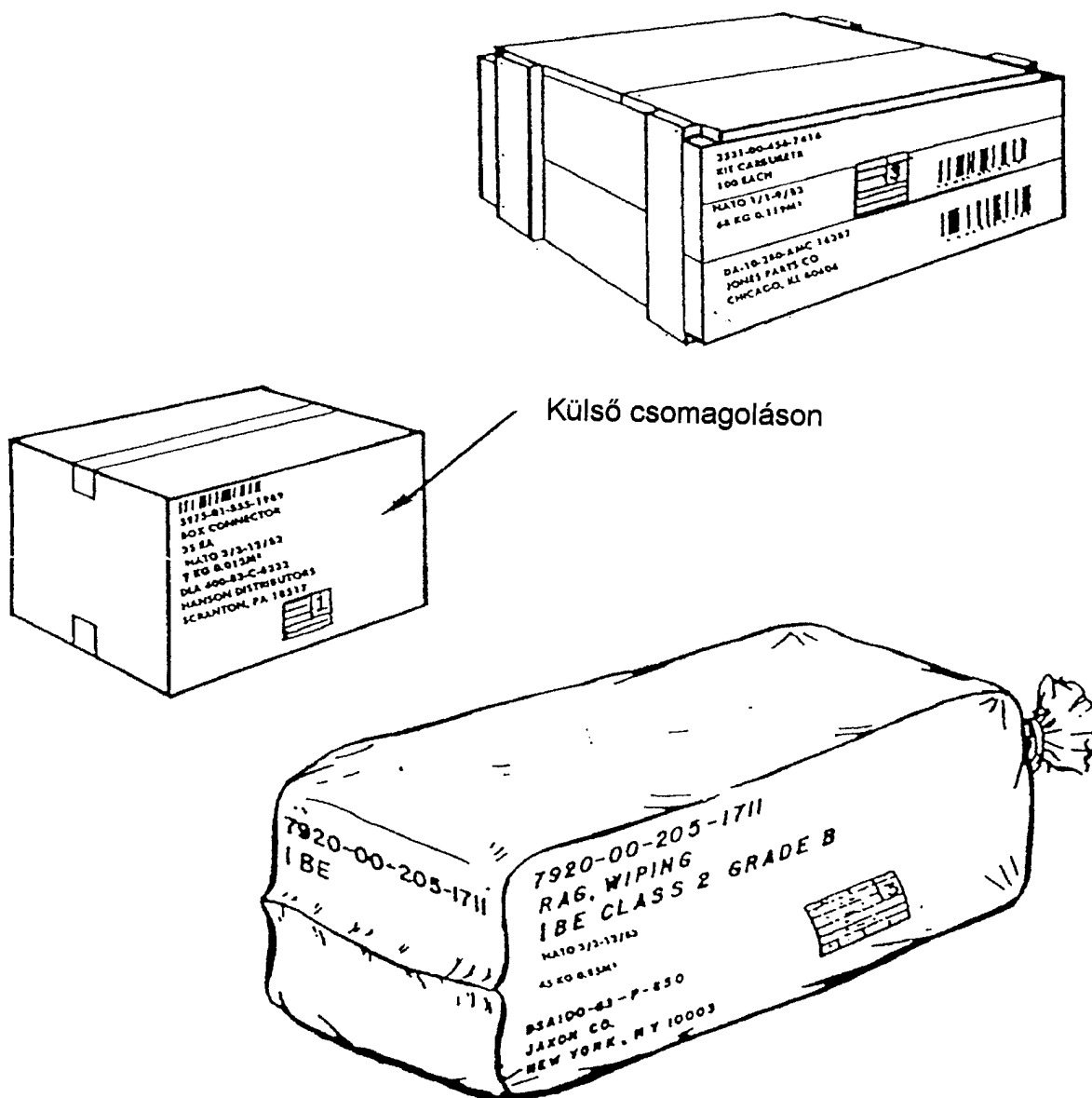
ÖSSZESZORÍTANI TILOS !

angol nyelvű feliratozás esetén:

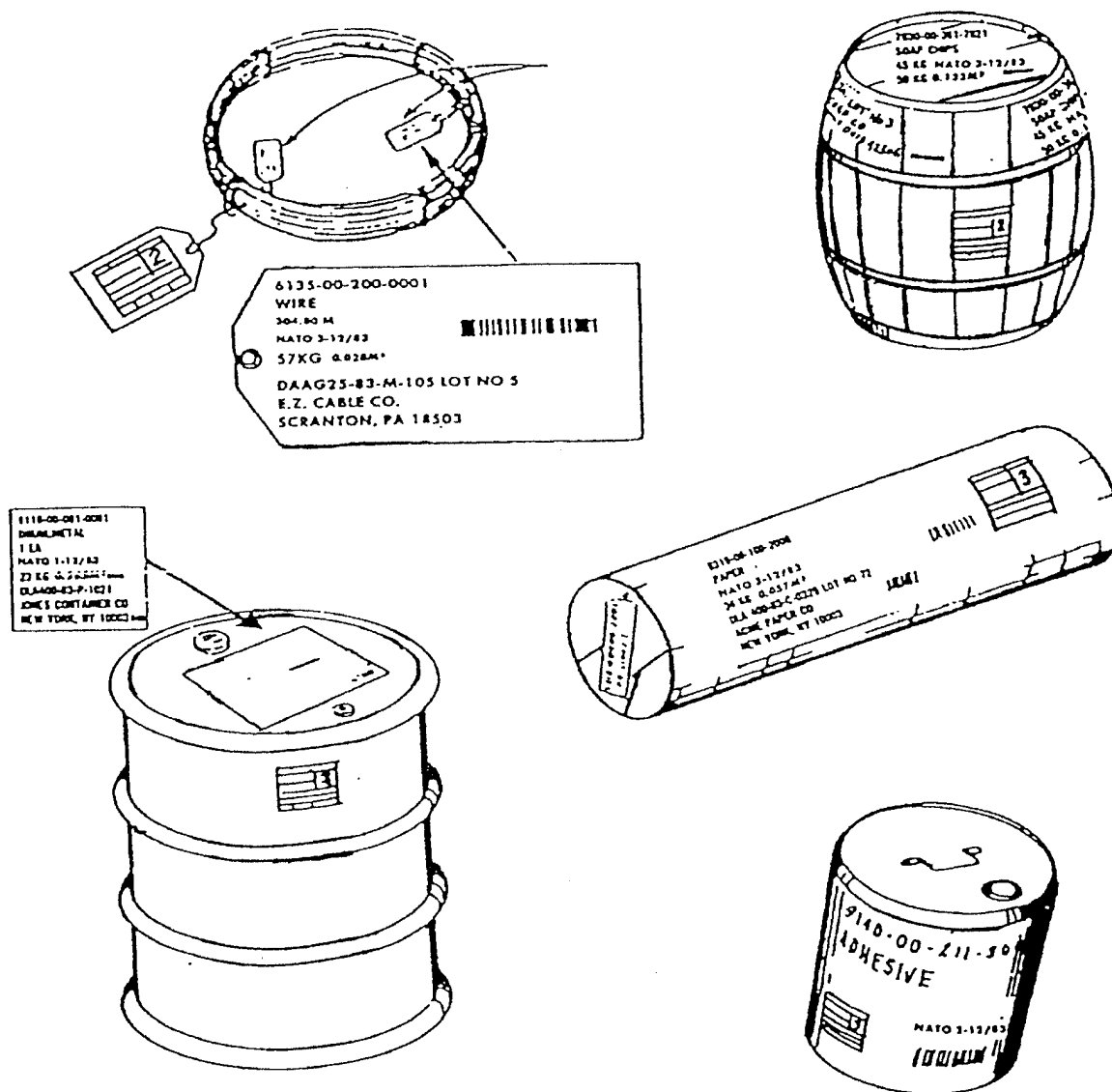
DO NOT CLAMP

11. ábra

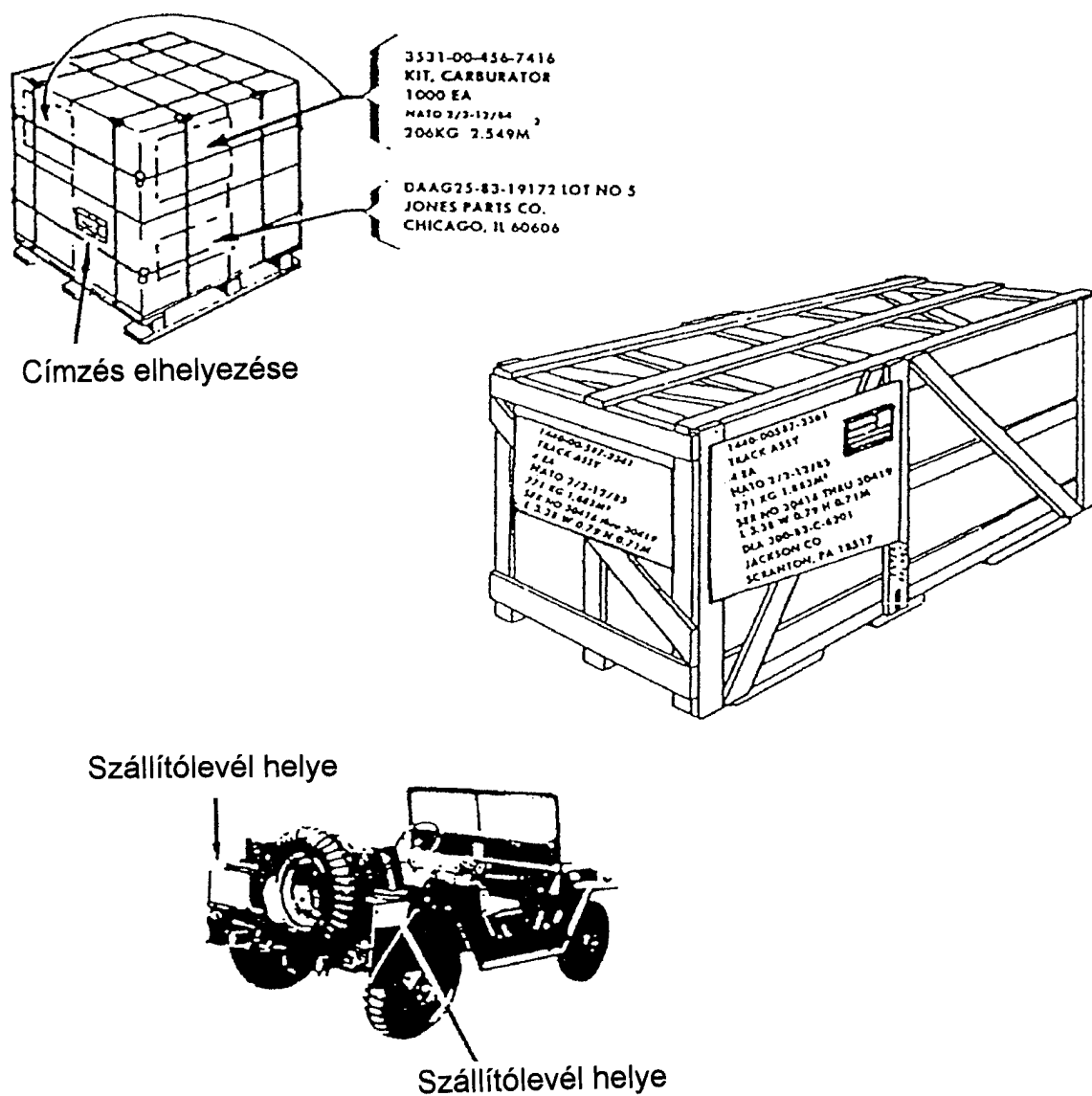
M1.2.6. Szállítólevelek elhelyezése (12 – 14. ábra)

12. ábra

13. ábra

14. ábra

M2. A levegőből ledobásra kerülő utánpótlás színazonosító kódjai (tájékoztatás)

A színazonosító megjelölésre bármilyen eszköz (pl. festék, kréta, színes papír, színes szalag vagy ragasztócsík) felhasználható, ha az ésszerű távolságból felismerhető. A megjelölést a szállítmány négy oldalán kell feltüntetni. Ha hadműveleti parancsban külön nem határozták meg, akkor a következő (a STANAG 3427 szerinti) színazonosító kódok használata ajánlott:

a)	vörös	– lőszer és fegyverzet
b)	kék	– üzemanyag és kenőanyag
c)	zöld	– élelem és víz
d)	sárga	– híradóanyag
e)	fehér (vagy vöröskereszt fehér háttérrel)	– egészségügyi utánpótlás
f)	fekete és fehér csíkozás	– postai küldemények

Vegyes szállítmány esetén a fenti megjelölési sorrend szerinti, legmagasabb besorolású anyagcsoport színét kell feltüntetni.

M3. Vonalkódjelzések (tájékoztatás)

A vonalkódjelzések az **MSZ 20454** szerint, a következő kiegészítések figyelembevételével:

- a bevezető és lezáró világos mező szélessége a keskeny elem szélességének 10-szerese vagy 6,350 mm legyen (a kettő közül a nagyobb érték);
- a vonalkód és az olvasható karakterek közötti hézag legalább 0,763 mm és legfeljebb 6,350 mm legyen;
- ha egymás fölött több vonalkódüzenet helyezkedik el, akkor a vonalkódok közötti hézag legalább 9,525 mm és legfeljebb 19,050 mm legyen;
- egy önálló üzenet kódolt karaktereinek száma ne haladja meg a 30-at;
- az adatkaraktereken kívül használható start, stop és egyéb vezérlőkarakterekkel együtt az összes kódolt karakter száma ne haladja meg a 32-t.

A szövegben említett magyar szabványok

MSZ K 1108	Rakodólapok, egységrakományok, csomagok és konténerek katonai követelményei, és az egységrakományok vizsgálata
MSZ K 1112	Tüzérségi lőszer, pirotechnikai eszközök és csomagolásuk megjelölése és jelképei
MSZ K 1113	Lövészfegyvertöltények és csomagolásuk megjelölése és jelképei
MSZ 8358-1	A csomagolás fogalommeghatározásai. Általános fogalmak
MSZ 20451	Az EAN-kód – nemzetközi termékszámozási rendszer – felépítése és műszaki követelményei
MSZ 20454	Kód 39 típusú vonalkód
MSZ EN 20780	Csomagolás. Árukezelési jelképek

A tárggyal kapcsolatos magyar szabványok

MSZ EN 272	A csomagolásra felvitt, veszélyre utaló, kitapintható jelképek követelményei
MSZ 502	Árkezelési jelölések általános előírásai
MSZ ISO 2206	Szállítási csomagolás részeinek jelölése vizsgálatokhoz
MSZ 17066	Biztonsági szín- és alakjelek
MSZ 20450	Az egységes termékazonosító kód feltüntetése a csomagoláson
MSZ K 073	Műszaki harcanyagok. Jelölés
MSZ K 073/1M	Műszaki harcanyagok. Jelölés
MSZ K 1009	Vegy mentesítő anyagok és oldatok. A csomagolás, a jelölés, a szállítás és a tárolás szabályai
MSZ K 1013	Vegy felderítő készülékek. A csomagolás, a jelölés, a szállítás és a tárolás szabályai

A tárggyal kapcsolatos szabványjellegű dokumentumok

STANAG 1059	National distinguishing letters for use by the NATO armed forces (Különböző földrajzi helyek NATO-ban használt betűjelzései)
STANAG 2060	Identification of medical materiel for field medical installations (Tábori orvosi létesítményekben felhasznált orvosi anyagok jelölései)
STANAG 2316	Marking of ammunition (and its packaging) of calibre below 20 mm (20 mm alatti űrméretű lőszer (és csomagolásuk) jelölései)
STANAG 2322	Minimum markings for the identification of ammunition (and its packaging) (A tűzérési lőszer (és csomagolás) azonosításához szükséges jelölések)
STANAG 3427	Colours for the identification of air-dropped supplies (A levegőből ledobott utánpótlás színjelölése)
STANAG 3775	Air movement and in-transit storage of conditions cargo requiring controlled temperature (Szabályozott hőmérsékleti feltételeket igénylő teherárú légi szállítása és átmeneti tárolása)
STANAG 3854	Policies and procedures governing the air transpotation of dangerous cargo (A veszélyes teherárú légiszállítását szabályozó irányelvek és eljárások)
STANAG 4329	Nato standard bar code symbology (A NATO egyezményes vonalkód jelölésrendszere)

A szabvány forrása

STANAG 4281	NATO standard marking for shipment and storage (A NATO szállításra és tárolásra vonatkozó egyezményes jelölésrendszere)
-------------	---

A szabvánnyal kapcsolatos minden változást a Magyar Szabványügyi Testület a Szabványügyi Közlönyben hirdet meg. A Szabványügyi Közlöny bármely hírlapkézbesítő postahivatalban, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlap-előfizetési és Lapellátási Irodában (HELIR) előfizethető, a Budapest, V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. szám alatti Hírlapboltban megvásárolható. A helyesbítő, módosító indítványokat és észrevételeket megfelelő indoklással a Magyar Szabványügyi Testülethez, Budapest, IX., Üllői út 25. (levélcím: Budapest, Pf. 24. 1450, telefax: 218 5125) lehet benyújtani. A szabvány beszerezhető a Szabványboltban, Budapest, IX., Üllői út 25. (levélcím: Budapest, Pf. 24. 1450).

Kiadja: a Magyar Szabványügyi Testület.